

УПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2023 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Тамаш Хак-Ковач – председател

Чаба Наги – член

Бисер Христов Петков – член

Управителен съвет:

Светослав Сласов Велинов – председател

Владимир Евгениев Нечев – член и Главен изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Ивелин Сашев Гесков – член и Изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1000

бул. „Георги Бенковски” № 5, ет.2

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

„Алианц Банк България” АД

Инвестиционни посредници:

„Уникредит Булбанк” АД

„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД

„Адамант кепитъл партньорс” АД

„Ситигруп глобал маркетс лимитед”

„Ситигруп глобал маркетс юръп АГ”

„София интернешънъл секюритиз” АД

„Ситибанк Европа” АД клон България КЧТ

„Елана Трейдинг” АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДСК-РОДИНА“

ЗА 2023 ГОДИНА

I. Обща информация за фонда

Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ (наричан по-долу за краткост УПФ „ДСК - Родина“ или Фонда) е регистриран по фирмено дело №1779/2001. С решение на Софийски градски съд от 29.12.2003 г. наименованието на фонда е променено на УПФ „ДСК - Родина“. Седалището и адресът на управление на Фонда е: гр. София, 1000, бул. „Георги Бенковски“ № 5, ет. 2.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от Пенсионноосигурителна компания „ДСК - Родина“ АД („Компанията“ или „ПОК“) на основание Лицензия №04 от 03.10.2000г. за извършване на дейност по допълнително социално осигуряване, издаден от Държавната агенция за осигурителен надзор и разрешение за управление на универсален фонд № 343 - УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). Фондът няма органи на управление и служители, представлява се от Компанията чрез нейните изпълнителни директори.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. На осигуряване в Универсален пенсионен фонд подлежат всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на Част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на тези, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигуряването се осъществява на капиталово покривен принцип на базата на дефинирани вноски - месечни парични осигурителни вноски, в размер определен в Кодекса за социално осигуряване.

Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. Индивидуалните партиди се водят в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

Фондът няма регистрирани клонове.

Фондът не осъществява научноизследователската и развойната дейност.

Банка-попечител и инвестиционни посредници

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията има сключен договор за попечителски услуги с банка - попечител, която съхранява всички активи на Фонда и осъществява контрол върху нарежданията на Компанията за разпореждане със средствата на Фонда. Банка-попечител на УПФ „ДСК - Родина“ е ТБ „Алианц Банк България“ АД.

Сделките с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда, се извършват чрез лицензирани инвестиционни посредници, с които Компанията е сключила договори от името на Фонда.

Финансов надзор

Надзор върху управлението на Фонда се осъществява от Комисия за финансов надзор - специализиран държавен орган с правомощия да регулира и осъществява надзор на капиталовия, застрахователния и пазара на допълнителното пенсионно осигуряване (www.fsc.bg).

Съвместен финансов одит

Годишните финансови отчети на Компанията и Фонда задължително се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит в България. През отчетната финансова година за одитори на Компанията и Фонда бяха избрани „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „БДО АФА“ ООД - едни от водещите организации в страната, предоставящи професионални услуги в сферата на одита.

Услугите и възнагражденията на съвместните регистрирани законови одитори се поемат от ПОК в съответствие с нормативните изисквания.

II. Пазарен дял

По брой осигурени лица

Към 31 декември 2023 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига 19.92 % пазарен дял по брой осигурени лица. Това представлява нарастване с 96 базисни точки спрямо 31.12.2022 г., което е най-високото за пазара през 2023 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на пенсионноосигурителните дружества по брой лица в управляваните универсални фондове и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2023 г. (в %)	31.12.2022 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.62	26.06	-0.44
УПФ „Съгласие“	8.89	9.47	-0.58
УПФ „ДСК-Родина“	19.92	18.96	0.96
ЗУПФ „Алианц България“	18.80	19.12	-0.32
„УПФ ОББ“	9.51	8.87	0.64
УПФ „ЦКБ - Сила“	7.87	7.90	-0.03
„УПФ - Бъдеще“	4.65	5.12	-0.47
УПФ „Топлина“	2.54	2.51	0.03
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.85	1.82	0.03
УПФ „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“	0.35	0.17	0.18

По управлявани активи

Към 31 декември 2023 г. УПФ „ДСК-Родина“ достига 20.86 % пазарен дял по активи, което представлява нарастване със 92 базисни точки спрямо 31.12.2022 г.

В следващата таблица е представена сравнителна информация за пазарните дялове на всички универсални фондове по размер на нетните активи и за изменението им спрямо предходната година, на база обобщена предварителна информация от уеб сайта на КФН:

Наименование на универсален пенсионен фонд	31.12.2023 г. (в %)	31.12.2022 г. (в %)	Промяна в пазарния дял
УПФ „Доверие“	25.50	25.84	-0.34
УПФ „Съгласие“	8.75	9.41	-0.66
УПФ „ДСК-Родина“	20.86	19.94	0.92
ЗУПФ „Алианц България“	19.25	19.75	-0.50
„УПФ ОББ“	11.57	10.63	0.94
УПФ „ЦКБ - Сила“	8.94	9.11	-0.17
„УПФ - Бъдеще“	2.51	2.77	-0.26
УПФ „Топлина“	1.40	1.38	0.02
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	1.01	1.04	-0.03
УПФ „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“	0.21	0.13	0.08

III. Осигурителна дейност

Общ брой осигурени лица

Към 31 декември 2023г. в УПФ „ДСК-Родина“ членуват 800 972 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноска. През 2023 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно с 52 639 лица или със 7.03% спрямо края на 2022г. Съгласно публикуваната предварителна информация на уеб сайта на КФН, през същия период пазарът по допълнително задължително пенсионно осигуряване в УПФ е нараснал нетно с 73 377 лица или с 1.86 % спрямо края на 2022г. Нетният ръст на осигурените лица през 2023г. на УПФ „ДСК-Родина“ представлява 71.74 % от нетния ръст на пазара.

Лица, постъпили във фонда

Привличането на осигурени лица чрез прехвърляне от други универсални фондове, управлявани от други пенсионноосигурителни дружества беше приоритетно направление на търговската дейност през отчетната година. Броят на лицата, постъпили през 2023 г. във Фонда чрез прехвърляне от други универсални фондове е 102 338 лица, със 0.13% повече от 2022 г. (102 210 бр.).

Броят на новоосигурените лица (направили първоначален избор или служебно разпределени във Фонда поради неупражнено право на личен избор) е съответно 13 562 лица, спрямо 11 727 лица за предходната година. Това представлява 12.71 % дял от пазара на новоосигурени лица (според оповестената предварителна информация на уеб сайта на КФН).

През 2023 г. 126 лица са възобновили осигуряването си във Фонда (от Държавното обществено осигуряване) по реда на чл.124а от КСО.

Лица, напуснали фонда

През 2023 г. общо 66 461 лица са напуснали Фонда, спрямо 57 255 през 2022 г. Разпределението на напусналите лица по причини за преустановяване на участието им във Фонда е както следва:

- 53 123 лица са променили участието си и са прехвърлили средствата си в друг универсален фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
- 1 800 лица са променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО, като са избрали да се осигуряват изцяло във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване;
- 6 456 лица са с преустановено участие поради настъпил осигурителен случай „смърт“ и упражнени права на наследниците;
- 841 лица са получили средствата си по реда на чл. 167а, ал.2 от КСО
- 252 лица са с прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии
- 3 859 лица са с прехвърлени средства към ФРП за получаване на разсрочени пенсии
- 1 лице е с прехвърлени средства към схеми на ЕС

Постъпления от осигурителни вноски

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 477 618 хил. лв., като за сравнение през 2022г. те са 387 316 хил. лв. или през 2023 г. е отчетен 23.31 % ръст на тези постъпления.

Прехвърлени средства от/към други УПФ

През 2023 г. в УПФ „ДСК-Родина“ от други универсални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 402 615 хил. лв., а прехвърлените средства от Фонда към други универсални пенсионни фондове са в размер на 231 592 хил. лв. Нетният резултат от прехвърлените средства от и към други УПФ е положителен в размер на 171 023 хил. лв., спрямо 203 534 хил. лв. за 2022 г., което представлява 15.97 % спад за отчетната година.

Среден размер на постъпилите вноски

Съгласно обобщената предварителна информация от уеб сайта на КФН, средният размер на месечните постъпления в УПФ „ДСК-Родина“ на едно осигурено лице за 2023 г. представлява 99,85 % от средния размер за целия пазар, докато за 2022г. този размер е представлявал 99.41 % от средното ниво за пазара.

Среден размер на натрупаните средства на едно осигурено лице

Въпреки, че средният размер на постъпилите вноски в УПФ „ДСК-Родина“ е малко под средното ниво на пазара, средният размер на натрупаните средства по партидата на едно осигурено лице превишава средното пазарно ниво. Към 31.12.2023 г. средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във Фонда е 5 191.99 лв., което представлява 105 % от средния размер за целия пазар (4 957.26 лв.). Индивидуалният размер на натрупаните средства по партидите на осигурените лица зависи от множество фактори, основните от които са: продължителност на осигурителния период, размер на осигурителната вноска, редовното постъпване на вноските във фонда, удържаните такси, постигнатата доходност.

Прехвърлени средства от/към Държавното обществено осигуряване

През 2023 г. към системата на Държавното обществено осигуряване по реда на чл. 4 б от КСО са прехвърлени средства в размер на 20 924 хил. лв, а по реда на чл. 124а от КСО на Фонда са възстановени средства в размер на 776 хил. лв.

Прехвърлени средства към пенсионни схеми в Европейския съюз.

През 2023г. има прехвърлени средства от Фонда към пенсионни схеми в Европейския съюз в размер на 7 хил .лв.

Изплатени средства на осигурени лица и наследници

Изплатените средства на осигурени лица и наследници от Фонда през 2023 година са общо 11 503 хил. лв., разпределени както следва: 1 060 хил. лв. са еднократно изплатени средства на осигурени лица, придобили право на пенсия, 1 899 хил. лв. са еднократни или разсрочени плащания при настъпил осигурителен случай инвалидност и 8 544 хил. лв. са изплатените суми на наследници на починали осигурени лица.

През 2023 г. от УПФ към Фондовете за изплащане на пожизнени пенсии и разсрочени плащания са прехвърлени:

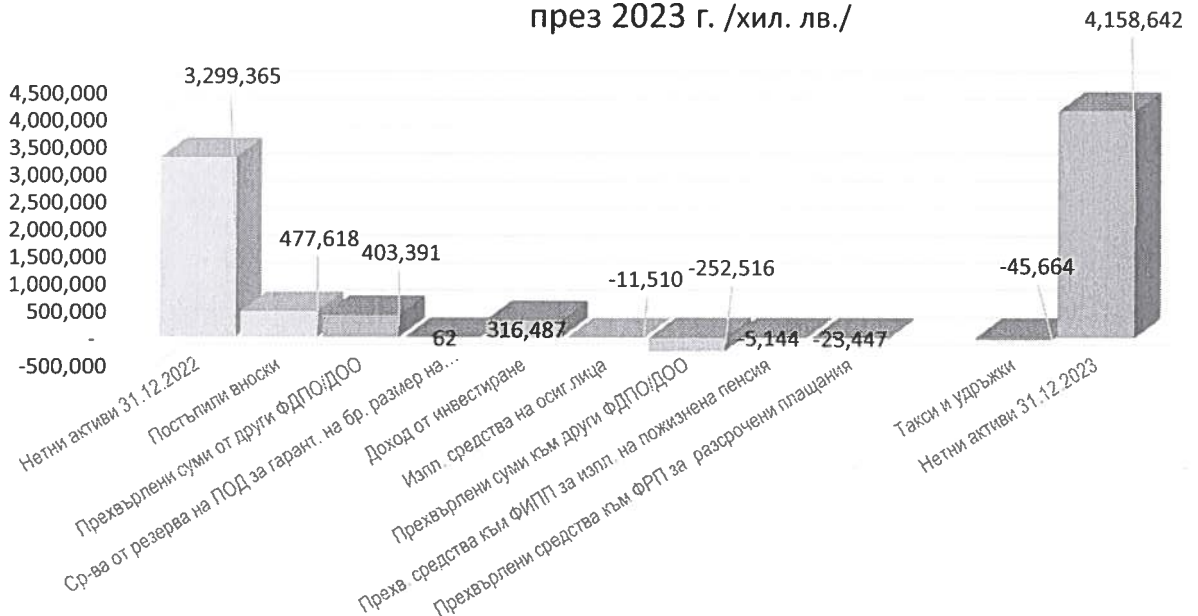
- 5 144 хил. лв.-прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии
- 23 447 хил. лв.- прехвърлени средства към ФРП за изплащане на разсрочени плащания

IV. Нетни активи

Към 31 декември 2023 г. нетните активи на УПФ „ДСК-Родина“ са в размер на 4 158 642 хил. лв. От началото на годината е реализирано нарастване на нетните активи на фонда с 859 277 хил. лв., което представлява ръст от 26,04 % спрямо 31 декември 2022 г.

Изменението на нетните активи на фонда по елементи през 2023 година е представено в следващата графика:

Изменение на нетните активи на УПФ през 2023 г. /хил. лв./

V. Инвестиционна дейност

През 2023 година, положителната корелация между рисковите и нискорисковите активи се запази, което доведе до негативен ефект върху представянето на портфейли следващи класическо разпределение на активите с цел оптимална диверсификация и контрол на риска.

В рамките на годината, водещите централни банки продължиха да повишават основните лихви с цел да овладеят инфлацията и да охладят икономиката. Европейската централна банка (ЕЦБ) повиши депозитния процент с 200 базисни точки до 4%, а Федералния резерв (ФЕД) с 100 базисни точки до горна граница от 5.50%. Краткосрочните лихвени нива се повишиха чувствително над дългосрочните. Основни икономически показатели, като индексите отразяващи състоянието на бизнеса (ISM) се понижиха до нива, които се свързват със забавяне на икономиката. Въпреки това тя остана относително стабилна, безработицата се задържа на ниски исторически нива, като в банковата система все още има ликвидност. Усилията на централните банки да охладят оптимизма се сблъскват с фискалната политика, която по-скоро стимулира потреблението и работи в обратната посока. Правителствата продължават през своите канали да подкрепят населението и бизнеса, като цената за това е увеличение на бюджетните дефицити и запазване на инфлационния натиск.

Дългосрочните лихвени проценти се повишаваха през по-голямата част от годината на фона на затягането на монетарната политика от централните банки, опасенията, че основните лихвени проценти ще се задържат на високи нива за продължителен период от време, увеличената нужда от емитиране на нов дълг и растящата времева премия. В рамките на годината доходността по немските 10-годишни ДЦК достигна 3%, а тази по американските - 5%. Подобни нива в Европа бяха наблюдавани за последно през 2011г., а в САЩ през 2007г. Не липсваха и периоди на спад в доходността, катализатор за които бяха намалението на ценовия натиск, повишение на риска от възникване на рецесия и някои геополитически събития (продължаващата война в Украйна и конфликта в Близкия Изток). В края на годината доходността по дългосрочните ДЦК се понижи значително на фона на очакванията за предстоящо намаление на основните лихвени проценти. В Германия тя достигна 1.90%, което бе

локално дъно в рамките на 2023г., а в САЩ – 3.80%, стойност, която бе наблюдавана за последно през май, 2023г.

През годината беше осъществен технологичен пробив в развитието генеративния изкуствен интелект. Това успоредно с negliжирането на рисковете от забавянето на икономиката доведе до ръст на основните пазари, като DJIA се повиши с около 13%, а S&P500 с 24.2%. Вглеждането в структурата на тези индекси показва, че само една много малка част от компаниите са в основата на това повишение. Тези компании се асоциират, най-често, именно с развитието и монетаризирането на изкуствения интелект. Останалите сектори се представят далеч по-слабо и за година доходността им гравитира около нулата.

Въпреки, че през 2023 година някои от европейските индекси регистрираха нови върхове, исторически повишенията им са по-незначителни от тези, които наблюдаваме в САЩ. През последните години европейските компании се възползваха силно от глобализацията. Резултатите им са силно зависими от потребителското търсене на европейски автомобили, луксозни стоки и туризъм, най-вече в Китай, който от своя страна навлиза в исторически етап на по-бавно развитие.

За изминалата година DAX се повиши с малко над 20%. Широкият европейски показател EuroStoxx600 приключи годината с повишение от 12.7%.

Разпределение на активите

Средствата на Фонда са инвестирани във високоликвидни активи, търгувани на българския и чужди пазари, с превес на чуждестранните инвестиции. Към 31.12.2023 г. активите на УПФ имат следното разпределение:

Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на Фонда е представена по - подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2023 г.		31.12.2022 г.	
	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	610 521	14.64	336 874	10.18
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	523819	12.56	259 219	7.83
<i>Корпоративни облигации</i>	4 327	0.10	5 199	0.16
<i>Акции, дялове и права</i>	82 375	1.98	72 456	2.19
Чуждестранни финансови активи, в т.ч.	3 437 836	82.44	2 517 706	76.10
<i>Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата</i>	2 540 084	60.91	1742985	52.68
<i>Корпоративни облигации</i>	78 857	1.89	48 563	1.47
<i>Акции, дялове и права</i>	818 895	19.64	726 158	21.95
Парични средства	56 067	1.34	411 294	12.43
Депозити	53 315	1.28	41 204	1.25
Вземания, в т.ч.	12 568	0.30	1 398	0.04
<i>Вземания, свързани с договори за валутен форуърд</i>	4 745	0.11	340	0.01
Балансови активи общо	4 170 307	100.00	3 308 476	100.00

Нетен резултат от инвестиране

През отчетния период реализираният нетен резултат от инвестиране на активите на УПФ „ДСК - Родина“ е положителен и е в размер на 316 487 хил. лв., през 2022 г. реализираният резултат е отрицателен в размер на 447 905 хил. лв.

Нетен резултат от инвестиране по елементи	2023 (в хил. лв.)	2022 (в хил. лв.)
Нетни приходи от лихви	40 528	22 660
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	286 124	(521 319)
Нетни печалби/ (загуби) от сделки с финансови активи	(1 309)	6 173
Приходи от дивиденди	15 903	12 705
Нетни (загуби)/ печалби от валутна преоценка	(24 475)	32 074
Други приходи	100	321
Други разходи	(30)	(211)
Разходи за обезценка	(354)	(308)
Общо реализирана нетна печалба	316 487	(447 905)

Доходност

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на универсалните пенсионни фондове на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (31 декември 2021 г. – 30 декември 2023 г.) съгласно обобщена информация от КФН.

Наименование на универсален пенсионен фонд	Доходност
УПФ „Доверие“	-2.48 %
УПФ „Съгласие“	-0.49 %
УПФ „ДСК-Родина“	-3.49 %
ЗУПФ „Алианц България“	-1.46 %
„УПФ-ОББ“	-2.18 %
УПФ „ЦКБ Сила“	2.33 %
УПФ „Бъдеще “	-1.22 %
УПФ „Топлина“	0.17 %
УПФ „Пенсионноосигурителен институт“	0.02 %
Немодифицирана претеглена доходност	-1.76 %

VI. Управление на риска

Инвестициите и другите финансовите активи, както и тяхната експозиция са оповестени в приложенията към Годишния финансов отчет на Фонда за 2023 г.

В рамките на инвестиционния процес се извършва постоянен мониторинг, измерване и управление на съвкупността от рискове, свързани с управлението на активите на фонда. УПФ „ДСК - Родина“ е изложен на следните видове риск:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Оперативен риск

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които са изложени управляваните от Компанията пенсионни фондове. Основните видове пазарен риск, свързан с отделните класове финансови активи са:

- лихвен – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
- валутен – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс;
- ценови риск, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Адекватното управление на този риск се подпомага от създадената система от вътрешни лимити - позиционни лимити, Stop-loss лимити, VaR лимити. Лимитите подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от измененията в средата. Прилага се система за ескалация при идентифицирани нарушения на лимити и са определени срокове за предприемане на коригиращи мерки. За управление на пазарния риск се използват разрешените от закона инструменти за намаляване на риска. През отчетната година са сключвани сделки с деривативни инструменти за намаляване на валутния риск в управляваните фондове. За управление на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда инвестиции Компанията сключва договори за валутен форуърд. Ефективността на сключените сделки за намаляване на инвестиционните рискове се наблюдава и оценява текущо от отговорните лица и звена. Информация за деривативни финансови инструменти, държани с цел управление на риска е оповестена в Приложение № 6.1 към годишния финансов отчет на Фонда.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Управлението на ликвидния риск се осъществява чрез поддържане на парични средства и инвестиции във високоликвидни финансови инструменти.

Законовият риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейла в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при Фондът осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли.

Оперативният риск е свързан с вероятност от възникване на загуба поради неадекватно конструирани или погрешно изпълнени бизнес процеси, човешки грешки, некоректна работа на системите или загуби, дължащи се на външната среда, включително и на правен риск. Измерва се чрез отчитане на

претърпените действителни загуби от вече възникнали оперативни събития. Идентифицирането, наблюдението и управлението на оперативния риск се извършва по установения вътрешен ред за докладване и регистриране на възникналите оперативни събития.

Оперативна дейност и непрекъсваемост на дейността

Основните сървъри са преместени в дейта център на Банка ДСК в съответствие с всички вътрешни правила и приети политики, като по този начин е подсигурана още по-надеждна непрекъсваемостта на дейността.

Всички служители свързани с основните дейности на компанията по ежедневните задължения за предоставяне на необходимите данни към надзорните органи са подсигурени и с допълнителен отдалечен достъп за работа от вкъщи чрез VPN достъп. Техниката е подновена и в съответствие с изискванията за гладко протичане на работните процеси.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

През по-голямата част от 2023г. фондът продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци са основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. През 2023г. има и изходящи парични потоци във връзка с настъпили осигурителни случаи на осигурени лица придобили право на пенсия. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране. Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

Политиката на Ръководството по отношение измерването и управлението на отделните видове риск е представена по - подробно в годишния финансов отчет на УПФ „ДСК – Родина“.

VII. Цели за управлението на фонда

Основните цели при управлението на УПФ „ДСК – Родина“ през 2024 г. са свързани с:

- нарастване на пазарните дялове по осигурени лица и управлявани нетни активи спрямо останалите универсални пенсионни фондове;
- законосъобразно, професионално и отговорно инвестиране на средствата, акумулирани във Фонда;
- постигане на конкурентна доходност от управлението на средствата на осигурените лица, при поддържане на разумен баланс между риск и възвръщаемост;
- непрекъснато подобряване на качеството на обслужване на осигурените лица и повишаване на дела на дигиталното обслужване.

VIII. Настъпили събития след края на отчетния период

Съгласно взето решение на Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024г., съответно решение на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024 г., са извършени промени в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД, като считано от 01.02.2024 г. Ивелин Сашев Геков е член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ПОК „ДСК-Родина“ АД. Решението за промяна на състава на Управителния съвет и представителството на ПОК „ДСК-Родина“ е вписано в Търговския регистър на 12.02.2024 г

Освен описаното по-горе, няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.

Дата: 15.03.2024г.

Главен изпълнителен директор:

/Владимир Нечев/

Изпълнителен директор:

/Михаил Сотиров /

**Building a better
working world**

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124
Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

БДО АФА ООД
гр. София 1504
ул. Оборище №38
Тел. +359 2 943 37 00
Ел. поща: office@bdoafa.bg
www.bdoafa.bg

Доклад на независимите одитори До акционерите На Пенсионно осигурителна компания „ДСК-Родина“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ („Фонда“), включващ отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 година, отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни приложения към финансовия отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за нетните активи на Фонда към 31 декември 2023 година и за промените в неговите нетните активи и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

**Building a better
working world**

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Оценка на инвестиции по справедлива стойност</p> <p>Оповестяванията на Фонда по отношение на инвестициите по справедлива стойност са включени в Пояснително приложение 2.8.1 Инвестиции на пенсионния фонд, Пояснително приложение 2.8.5 Принципи за оценка по справедлива стойност, Пояснително приложение 4 Използване на счетоводни преценки и предположения и Пояснително приложение 6 Инвестиции по справедлива стойност.</p>	
<p>Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти, към 31 декември 2023 година е в размер на 4,048,357 хил. лв., което представлява 97.08% от общата сума на активите на Фонда към тази дата. Тези инвестиции се разглеждат като ключов фактор за промените в нетните активи на Фонда и размера на нетните му активи.</p> <p>Оценката на справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, корпоративни облигации, акции, права и дялове, се осъществява ежедневно на база на пазарни цени от активни пазари, а за тези, които не се търгуват на активни пазари - чрез прилагане на други оценъчни модели, методи и техники, които обичайно изискват значителен обем</p>	<p>В тази област нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проучващи запитвания, инспекция на документи и анализи за получаване на разбиране относно процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите на пенсионния фонд, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Фонда; • Тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани уместни контроли, свързани с процеса на оценка на портфейла с инвестиции, включително контроли по входящите данни, приложени при определяне и одобрение на цените за оценка; • Съпоставяне на използваните при определяне на справедливите

Building a better
working world

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>от входящи данни. Разработването на входящи данни за моделите, базирани на методите на нетната балансова стойност на активите и на дисконтираните парични потоци, изисква прилагането на значителни преценки и допускания от страна на ръководството.</p> <p>Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност, наличието на преценки и допускания, които се изисква да бъдат направени, за да се стигне до оценката им по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със значителен риск от съществено неправилно отчитане и съответно, представлява ключов одиторски въпрос.</p>	<p>стойности на инвестициите на Фонда цени/котировки/осреднени стойности с отчетените справедливи стойности на инвестициите към 31 декември 2023 година, които са класифицирани като Ниво 1 и Ниво 2 в йерархията на справедливите стойности;</p> <ul style="list-style-type: none">• Подлагане на критичен анализ на оценките на инвестиции на пенсионния фонд, които не са търгуеми на активни пазари. Този анализ е насочен основно към:<ul style="list-style-type: none">○ оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на МСФО, приети от ЕС, и общоприетите практики при оценяването;○ оценка на уместността на съществените основни допускания, заложи при определяне на оценките по методите на нетната балансова стойност на активите и на дисконтираните парични потоци;• Тестове за проверка на математическата точност при изчислението на справедливите стойности на инвестициите на Фонда и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;• Получаване на потвърдително писмо от банката-депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите с инвестиционния портфейл на Фонда към 31 декември 2023 година, както и равнение на потвърдените в писмото стойности на сделките с инвестиции през 2023 година с регистри на Фонда;• Оценка на уместността, пълнотата и точността на оповестяванията във връзка с инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на Компанията носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

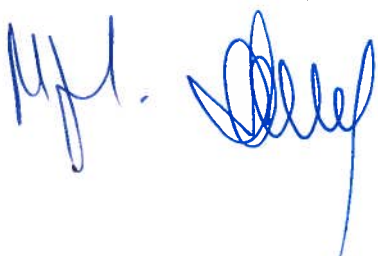

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

**Building a better
working world**

— оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

**Building a better
working world**

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

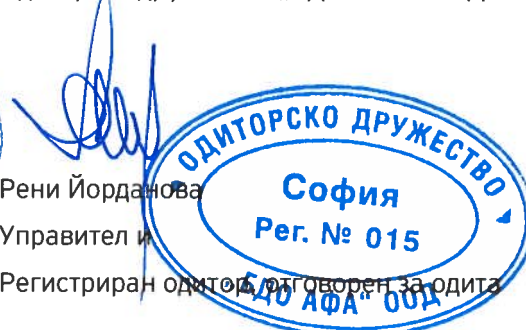
Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „БДО АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Универсален пенсионен фонд „ДСК-Родина“ от общото събрание на акционерите на Пенсионно осигурителна компания „ДСК-Родина“ АД, проведено на 27 март 2023 година, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Фонда представлява трети пълен ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „БДО АФА“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Фонда, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД: Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

19 март 2024 година
гр. София, България

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
Към 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	56 067	411 294
Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска	6.1.1	4 745	340
Вземания	7	7 823	1 058
Инвестиции по справедлива стойност	6	4 048 357	2 854 580
Депозити		53 315	41 204
Общо активи		4 170 307	3 308 476
ПАСИВИ			
Задължения	8	11 665	9 111
Общо пасиви		11 665	9 111
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		4 158 642	3 299 365

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК “ДСК-Родина” АД и е подписан на 15.03.2024г.

Владимир Нечев
Главен изпълнителен директор

Михаила Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД
 	

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица
За годината, завършваща на 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Приходи/печалби от управление на инвестиции и финансови активи			
Нетни приходи от лихви	12	40 528	22 660
Нетни печалби от валутна преоценка		-	32 074
Приходи от дивиденди		15 903	12 705
Нетни печалби от сделки с инвестиции		-	6 173
Нетни печалби от оценка на инвестиции по справедлива стойност	13	286 124	-
Други приходи		100	321
		342 655	73 933
Увеличения, произтичащи от осигурителна дейност			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		477 618	387 316
Постъпили средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	11	402 615	398 692
Средства на лица, възобновили осигуряването си в УПФ		776	921
Прехвърлени средства от резерва на ПОД за гарантиране на brutния размер и вноските		62	58
		881 071	786 987
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		1 223 726	860 920
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на инвестиции и финансови активи			
Разходи за обезценка	7	354	308
Нетни загуби от сделки с инвестиции		1 309	-
Нетни загуби от валутна преоценка		24 475	-
Нетни загуби от оценка на инвестиции по справедлива стойност		-	521 319
Други разходи		30	211
		26 168	521 838
Намаления, произтичащи от осигурителна дейност			
Еднократно изплатени средства на осигурени лица, придобили право на пенс.		1 060	313
Изплатени средства на осигурени лица и техни наследници		10 443	9 956
Прехвърлени суми към други пенсионни фондове	11	231 592	195 158
Средства на лица, прехвърлени към схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИВ		7	9
Средства на лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО		20 924	12 750
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии, за преизчисляване на пенсии и на осигурени лица без наследници		5 144	3 864
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания		23 447	14 632
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	45 664	38 295
		338 281	274 977
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		364 449	796 815
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		859 277	64 105
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		3 299 365	3 235 260
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		4 158 642	3 299 365

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 15.03.2024 г.

Владимир Нечев
Главен изпълнителен директор

Михаил Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Брист и Янг Оудит” ООД:

Одиторско дружество „БДО АФА” ООД

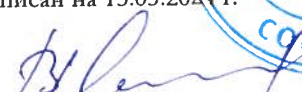

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления свързани с осигурени лица		477 617	387 315
Плащания, свързани с осигурени лица и техните наследници		(11 502)	(10 270)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	11	229 658	248 650
Парични потоци от/към пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		(7)	(9)
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	11	(58 635)	(45 116)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от УПФ към фонда на ДОО		(19 114)	(9 811)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от фонда на ДОО към УПФ при възобновено осигуряване в УПФ		776	921
Парични потоци към фонда за изплащане на пожизнени пенсии		(5 144)	(3 864)
Парични потоци към фонда за разсрочени плащания		(23 447)	(14 632)
Плащания към пенсионноосигурителната компания		(44 869)	(37 936)
Получени лихви, нетно		31 549	20 477
Получени дивиденди		11 186	11 815
Постъпления от продажба на инвестиции		2 061 329	1 583 849
Плащания за покупка на инвестиции		(3 002 701)	(1 955 554)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута		(1 934)	(2 471)
Други парични потоци		11	208
Нетно (намаляние)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти за годината		(355 227)	173 572
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	5	411 294	237 722
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5	56 067	411 294

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните Приложения към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 34.

Финансовият отчет на страници е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК “ДСК-Родина” АД и е подписан на 15.03.2024 г.

Владимир Нечев
Главен изпълнителен директор

Михаил Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД
	

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК „ДСК - Родина” АД (Компанията), ЕИК 121507164, получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд „Родина” (УСКПОФ), който Компанията управлява и представлява съгласно разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор.

УСКПОФ е регистриран на 16.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001 и е с БУЛСТАТ 130479810. С решение на СГС от 19.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд „ДСК – Родина” (УПФ „ДСК – Родина”, УПФ или Фонда.). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, бул. „Георги Бенковски” № 5, ет. 2.

Към 31 декември 2023 г. в УПФ „ДСК - Родина” членуват 800 972 осигурени лица с активни осигурителни партии.

Фондът се управлява от ПОК „ДСК-Родина“ АД (Компанията) и се представлява заедно от двама изпълнителни директори или от изпълнителен директор и прокуррист (ако е назначен). Към 31.12.2023 г. изпълнителни директори на Компанията са Владимир Нечев – Главен изпълнителен директор и Михаил Сотиров – Изпълнителен директор. Няма назначен прокуррист. Фондът няма служители. През 2023 г. се извършиха следните промени в състава на Надзорния съвет – г-жа Виолина Маринова Спасова и г-н Янаки Севастиянов Янакиев бяха освободени от длъжност, съответно г-н Тамаш Хак-Ковач и г-н Бисер Христов Петров бяха избрани за нови членове на съвета. След промените съставът на Надзорния съвет е: Тамаш Хак-Ковач – председател, Чаба Наги и Бисер Христов Петков. В състава на Управителния съвет на Компанията през 2023 г. се извършиха следните промени - г-н Николай Иванов Марев, г-н Боян Филипов Стефов, г-жа Румяна Боянова Сотирова и г-жа Диана Дечева Митева бяха освободени от длъжност, като за нови членове на съвета бяха избрани г-н Владимир Евгениев Нечев и г-н Светослав Спасов Велинов. След промените към 31.12.2023 г. съставът на Управителния съвет е: Светослав Спасов Велинов – председател, Владимир Евгениев Нечев и Михаил Петров Сотиров. На 12.02.2024 г. е вписана промяна в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК Родина“ АД (Приложение № 16).

Одитният комитет и Надзорният съвет в Компанията подпомагат работата на УС и имат роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на Компанията.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (Кодекса или КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Лицата, родени след 31.12.1959 г. се осигуряват в Универсален пенсионен фонд за допълнителна пенсия, ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване, с изключение на лицата, които са избрали да се осигуряват във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на първия осигурителен договор или от датата на служебното разпределение във Фонда, а в случаите на възобновяване на осигуряването по реда на чл.124а от КСО - от първо число на месеца, следващ месеца на избора. При промяна на участието на осигуреното лице от един в друг съответен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване правоотношението с дружеството, управляващо Фонда, в който лицето преминава, възниква от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната му партида.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя в Кодекса за социално осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партии се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна пожизнена пенсия за старост при условията на чл. 167 от Кодекса;
- Допълнителна пожизнена пенсия за старост и до една година преди навършване на възрастта на съответното осигурено лице за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО.
- Еднократно или разсрочено изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партида в случаите по чл. 167а от Кодекса;
- Еднократно или разсрочено изплащане на суми на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер при условията на чл. 170 от Кодекса.

Размерът на допълнителната пожизнена пенсия за старост се определя на базата на натрупаните средства по индивидуалните партиди на лицата, таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот, публикувана от Националния статистически институт и техническият лихвен процент, одобрени от КФН.

Компанията предоставя следните видове допълнителни пожизнени пенсии за старост:

- пожизнена пенсия без допълнителни условия;
- пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане;
- пожизнена пенсия, включваща разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избраната от пенсионера възраст.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, съобразно условията на чл.171 от Кодекса за социално осигуряване. Осигурените лица имат право да променят осигуряването си от УПФ във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на Държавното обществено осигуряване /ДОО/ съобразно условията на Кодекса за социално осигуряване. Тези лица могат да възобновят осигуряването си в УПФ след изтичане на една година от избора за промяна на осигуряването по реда на чл.124а от КСО.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Обобщена информация за счетоводната политика

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.1. Приложими стандарти, продължение

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване” (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност;
- Инвестиции по справедлива стойност.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на УПФ.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат през всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в Приложение 4 по отношение на оценката на финансови инструменти.

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви по инвестиции в дългови инструменти се начисляват текущо пропорционално на времевата база и договорен лихвен процент, а за финансови активи по амортизирана стойност (вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти) - чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Разликите от промените на справедливата стойност на инвестициите по справедлива стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.76998 BGN	1.83371 BGN

2.8. Финансови инструменти

2.8.1. Инвестиции на пенсионния фонд

Инвестициите на УПФ се отчитат по справедлива стойност и включват дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове и деривативи. В случаите на продаваеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната цена. За инвестиции, които не се търгуват на активни пазари справедливата стойност се определя чрез прилагане на оценъчни модели. Фондът признава инвестициите, отчитани по справедлива стойност на датата на уреждане. При първоначално признаване инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им.

Когато планът притежава инвестиции, за които не е възможно да се направи приблизителна оценка на справедливата стойност, като например пълна собственост върху предприятие, се оповестява причината, поради която не се използва справедлива стойност. Доколкото инвестициите се отчитат по стойности, различни от пазарната или справедливата стойност, се оповестява и справедливата стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност на инвестициите в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.2. Вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване Фондът отчита парични средства и парични еквиваленти, депозити и вземания, използвани в дейността на Фонда, по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти

2.8.2. Вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти, продължение

Бизнес моделът на Фонда за управление на вземанията, депозитите и парични средства и парични еквиваленти се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете. Фондът е определил бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци за парични средства и парични еквиваленти, депозити и вземания.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Фондът се е ангажира да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване вземанията, депозитите и паричните средства и парични еквиваленти на Фонда, използвани в дейността му, се класифицират като Финансови активи по амортизирана стойност.

Фондът оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Обезценка

Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията, депозитите и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.2. Финансови активи по амортизирана стойност, продължение

Обезценка, продължение

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изгълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изгълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато дадено вземане, депозит или парични средства и парични еквиваленти са с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.2. Финансови активи по амортизирана стойност, продължение

Обезценка, продължение

Вземане, депозит или парични средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти, се състои от брутна балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички вземания, депозити и парични средства и парични еквиваленти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и парични еквиваленти в банки, Фондът прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Фондът прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Фондът оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки. За търговски вземания МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

2.8.3 Отписване на инвестиции на пенсионния фонд и финансови активи по амортизирана стойност

Фондът отписва инвестиции на пенсионния фонд или финансови активи по амортизирана стойност, когато договорните права към паричните потоци от тях изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от тях в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването им. Всяко участие в прехвърлени финансови инструменти, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.3 Отписване на инвестиции на пенсионния фонд и финансови активи по амортизирана стойност, продължение

Фондът отписва определени инвестиции и финансови активи, когато бъдат определени като несъбираеми – когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидан или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните инвестиции и финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.4. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.8.5. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Фондът използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на инвестициите се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд към 31 декември 2023 и 31 декември 2022, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.8.6. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.9. Такси и удръжки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, през 2023г. Компанията събира следните такси и удръжки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 3.75 % удръжка от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 0,75 % годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Компанията не събира такси при прехвърляне на средства от друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Фондът не начислява други такси и удръжки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания

Стандарти / изменения, които са влезли в сила и са приети от Европейския съюз

Приетите счетоводни политики са последователни на прилаганите през предходната финансова година, с изключение на следните МСФО и изменения на МСФО, които са възприети от Фонда от 1 януари 2023:

- **МСФО 17** Застрахователни договори,
- **МСС 1** Представяне на финансови отчети и Изложение за практика по **МСФО 2**: Оповестяване на счетоводни политики (Изменения),
- **МСС 8** Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (Изменения),
- **МСС 12** Данъци върху дохода: Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, възникващи в резултат на една сделка (Изменения),
- **МСС 12** Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа – Втори стълб Моделни правила (Изменения).

Възприетите и изменени стандарти и разяснения не са оказали съществено влияние върху счетоводните политики на Фонда.

Стандарти/изменения, които все още не са влезли в сила, но са приети от Европейския съюз

- **МСС 1** Представяне на финансови отчети: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи (Изменения). Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено, и ще трябва да се прилагат ретроспективно в съответствие с МСС 8. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **МСФО 16** Лизинг: Пасив по лизинг при сделка за продажба с обратен лизинг (изменения). Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания, продължение

Стандарти/изменения, които все още не са влезли в сила и не са приети от Европейския съюз

- **МСС 7 Отчети за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – Споразумения за финансиране на доставчици (Изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **МСС 21 Ефекти от промените във валутните курсове: Липса на обменяемост (Изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие.** През месец декември 2015 г. СМСС отложи за неопределен период датата на влизане в сила на това изменение в очакване на резултата от неговия изследователски проект за счетоводното отчитане при прилагането на капиталовия метод. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

3. Политика на ръководството по отношение на риска

УПФ „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с инвестиции и финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда.

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове, на които са изложени активите на Фонда и в случай на превишение на тези рискове над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда, вземане на решения за намаляването им.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- *Контрагентен риск* – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- *„Рискова премия”* - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- *Инвестиционен кредитен риск* - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на инвестициите като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Fitch. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Moody's.

В милиони лева	2023	2022
Български и чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг AAA	1 120 651	916 359
Рейтинг AA+	4 991	4 701
Рейтинг AA	352 480	-
Рейтинг A-	45 098	122 241
Рейтинг BBB+	261 181	49 229
Рейтинг BBB	980 741	572 087
Рейтинг BBB-	298 761	337 587
	3 063 903	2 002 204
Корпоративни облигации		
Рейтинг A	15 127	8 523
Рейтинг A-	30 157	27 610
Рейтинг BBB	12 706	12 430
Рейтинг BBB-	20 867	
Без рейтинг	4 327	5 199
	83 184	53 762
Акции, права и дялове		
Без рейтинг	901 270	798 614
	901 270	798 614
	4 048 357	2 854 580

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2023 г. кредитният риск, свързан с държавния дълг, е сравнително нисък. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Австрия	4 991	4 701
България	523 819	259 219
Германия	749 960	727 808
Испания	208 502	122 241
Франция	352 480	-
Хърватия	52 678	49 229
Унгария	123 547	85 866
Индонезия	61 845	58 898
Италия	175 080	168 104
Мексико	96 451	93 362
Румъния	298 761	244 225
САЩ	333 408	188 551
Нидерландия	37 283	-
Полша	45 098	-
	3 063 903	2 002 204

- *счетоводно третиране* - отчетени по справедлива стойност;
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина считаме, че ликвидният риск е нисък.
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуритетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2023	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
Австрия	-	24	-	-	4 967	4 991
България	-	1 133	43 035	68 538	411 113	523 819
Германия	-	14	300 179	171 301	278 466	749 960
Испания	-	-	63 355	145 147	-	208 502
Франция	-	56 813	295 667	-	-	352 480
Хърватия	92	-	360	-	52 226	52 678
Унгария	-	-	445	54 668	68 434	123 547
Индонезия	-	224	616	46 079	14 926	61 845
Италия	102 481	-	50 498	-	22 101	175 080
Мексико	-	-	1 933	42 030	52 488	96 451
Нидерландия	-	-	422	-	36 861	37 283
Полша	-	-	143	-	44 955	45 098
Румъния	-	2 233	4 131	97 657	194 740	298 761
САЩ	-	1 097	49 825	69 772	212 714	333 408
	102 573	61 538	810 609	695 192	1 393 991	3 063 903

31 декември 2022	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
Австрия	-	24	-	-	4 677	4 701
България	-	1 663	1 183	103 957	152 416	259 219
Германия	-	13	313 725	-	414 070	727 808
Испания	-	-	-	122 241	-	122 241
Хърватия	92	-	362	-	48 775	49 229
Унгария	-	-	56	-	85 810	85 866
Индонезия	-	225	618	17 342	40 713	58 898
Италия	-	-	60	148 260	19 784	168 104
Мексико	-	-	1 933	21 372	70 057	93 362
Румъния	-	2 238	3 599	52 874	185 514	244 225
САЩ	-	698	461	-	187 392	188 551
	92	4 861	321 997	466 046	1 209 208	2 002 204

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

3.2.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2.1. Лихвен риск, продължение

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:
„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация, чрез който да се измери и да се управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации.

Таблиците по-долу представят лихвените активи на Фонда към 31 декември 2023г. и 31 декември 2022 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2023

В хиляди лева	Инструменти с фиксиран лихвен процент						
	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	56 067	-	56 067	-	-	-	-
Инвестиции	3 147 087	30 375	102 642	59 274	810 812	716 031	1 427 953
Депозити	53 315	-	-	2 464	-	50 851	-
Общо	3 256 469	30 375	158 709	61 738	810 812	766 882	1 427 953

31 декември 2022

В хиляди лева	Инструменти с фиксиран лихвен процент						
	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Между 1 и 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	411 294	-	411 294	-	-	-	-
Инвестиции	2 055 966	4 993	161	5 050	322 193	483 939	1 239 630
Депозити	41 204	-	-	-	-	41 204	-
Общо	2 508 464	4 993	411 455	5 050	322 193	525 143	1 239 630

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителността към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

В хиляди лева	100 базисни точки промяна в лихвените нива
Към 31 декември 2023	128 367
Към 31 декември 2022	104 472

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по-долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

В хиляди лева	Към 31 декември 2023			
	Лева	Евро	Долари	Общо
Активи				
Парични средства и парични еквиваленти	45 907	5 261	4 899	56 067
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	28 529	495 290	-	523 819
Корпоративни облигации	-	4 327	-	4 327
Акции, дялове, права	79 057	3 318	-	82 375
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	2 206 676	333 408	2 540 084
Чуждестранни корпоративни облигации	-	78 857	-	78 857
Чуждестранни акции, дялове, права	-	402 289	416 606	818 895
Депозити	-	53 315	-	53 315
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	4 745	4 745
Вземания	6 399	205	1 219	7 823
Общо	159 892	3 249 538	760 877	4 170 307
Пасиви				
Задължения	11 665	-	-	11 665
Общо	11 665	-	-	11 665

В хиляди лева	Към 31 декември 2022			
	Лева	Евро	Долари	Общо
Активи				
Парични средства и парични еквиваленти	195 325	123 698	92 271	411 294
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	33 476	225 743	-	259 219
Корпоративни облигации	-	5 199	-	5 199
Акции, дялове, права	69 772	2 684	-	72 456
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 554 434	188 551	1 742 985
Чуждестранни корпоративни облигации	-	48 563	-	48 563
Чуждестранни акции, дялове, права	-	342 377	383 781	726 158
Депозити	-	41 204	-	41 204
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	340	340
Вземания	1	280	777	1058
Общо	298 574	2 344 182	665 720	3 308 476
Задължения	9 111	-	-	9 111
Общо	9 111	-	-	9 111

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форуърдни договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форуърда. Към 31.12.2023 г. откритата валутна експозицията (валута извън евро и лев) е в размер на 1 467 хил. лв. (2022: 95 813 хил. лв.) При изменение на валутните курсове с 5% нетните активи на фонда биха се изменили с 73 хил. лв. (2022: 4 791 хил. лв.).

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени финансови инструменти като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2023 година е 3.61% (2022: 7.04%), което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 15 612 хил. лв. (2022: 24 159 хил. лв.).

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите по техните балансови стойности към 31 декември 2023 г. са представени в таблицата по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	56 067	-	-	-	-	-	56 067
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 133	43 035	68 538	411 113	-	523 819
Корпоративни облигации	1 618	19	16	2 674	-	-	4 327
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	82 375	82 375
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	102 574	60 405	767 574	626 655	982 876	-	2 540 084
Чуждестранни корпоративни облигации	68	181	977	43 667	33 964	-	78 857
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	818 895	818 895
Депозити	-	2 464	-	50 851	-	-	53 315
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	4 745	-	-	-	-	-	4 745
Вземания	7 166	451	-	-	-	206	7 823
Общо активи	172 238	64 653	811 602	792 385	1 427 953	901 476	4 170 307
Пасиви							
Задължения към ПОК	4 092	-	-	-	-	-	4 092
Други задължения	2 176	3 698	1 667	-	-	32	7 573
Общо пасиви	6 268	3 698	1 667	-	-	32	11 665

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания на осигурени лица или на техни наследници в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 21 439 хил. лв. Долъжително, ръководството на Компанията очаква в срок от една година трансфери на средства на лицата по реда на чл.46 от КСО от Фонда към Сребърния фонд и на средства на лицата по реда на параграф 51 от ПЗР на КСО от Фонда към НОИ в общ размер на 31 500 хил. лв. При условията на текущото законодателство, свързано с фазата на изплащането, се очаква за новите пенсионери през следващата 2023 г. да бъдат прехвърлени от УПФ съответно в ФРП и ФИПП общо 48 545 хил. лв., като от двата фонда за изплащане ще продължи изплащането на съответния пенсионен продукт.

В резултат на анализа към 31.12.2023 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец. Ръководството счита, че недисконтираната и балансовата стойност на финансовите пасиви не се различават съществено, предвид краткосрочния им характер.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите по техните балансови стойности към 31 декември 2022 г.

В хиляди лева	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	411 294	-	-	-	-	-	411 294
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 663	1 183	103 957	152 416	-	259 219
Корпоративни облигации	1 062	8	10	4 119	-	-	5 199
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	72 456	72 456
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	92	3 197	320 814	362 089	1 056 793	-	1 742 985
Чуждестранни корпоративни облигации	68	181	187	17 705	30 422	-	48 563
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	726 158	726 158
Депозити	-	166	-	41 038	-	-	41 204
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	340	-	-	-	-	-	340
Вземания	777	-	-	-	-	281	1 058
Общо активи	413 633	5 215	322 194	528 908	1 239 631	798 895	3 308 476
Пасиви							
Задължения към ПОК	3 359	-	-	-	-	-	3 359
Други задължения	1 237	2 780	1 704	-	-	31	5 752
Общо пасиви	4 596	2 780	1 704	-	-	31	9 111

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

3.5. Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка в държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Фондът следва съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, и диверсифицира инвестиционния портфейл по всеки един от споменатите по-горе компоненти.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към инвестиции надвишаващи 5% от нетните активи на УПФ са ДЦК на Република България, Германия, Румъния, Франция, Испания и САЩ. (31.12.2022 г.: Република България, Германия, Румъния, Италия и САЩ), както и паричните средства в банката-попечител.

Таблиците по-долу представят концентрацията по географски региони на акции, дялове и права към 31 декември 2023 и 31 декември 2022:

В хиляди лева				Към 31 декември 2023
	България	Европа	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	235 204	388 778	623 982
АДСИЦ	9 175	-	-	9 175
Акции	69 155	54 168	136 656	259 979
Дялове	4 045	-	-	4 045
Акции / дялове на алтернативни инвестиционни фондове /по чл. 176, ал. 1, т. 13 от КСО/	-	4 089	-	4 089
Общо акции, дялове и права	82 375	293 461	525 434	901 270

В хиляди лева				Към 31 декември 2022
	България	Европа	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	155 457	284 578	440 035
АДСИЦ	8 017	-	-	8 017
Акции	61 127	96 460	188 394	345 981
Дялове	3 312	-	-	3 312
Акции / дялове на алтернативни инвестиционни фондове /по чл. 176, ал. 1, т. 13 от КСО/	-	1 269	-	1 269
Общо акции, дялове и права	72 456	253 186	472 972	798 614

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.7. Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

През по-голямата част от 2023 г. фондът продължава да бъде във фаза на акумулиране на средства, като изходящите парични потоци са основно плащания към други пенсионни фондове за осигурени лица, решили да прехвърлят партидите и осигуряването си в друг пенсионен фонд или към НОИ. През 2023г. има и изходящи парични потоци във връзка с настъпили осигурителни случаи на осигурени лица придобили право на пенсия. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитие на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно за ефекта им върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Действащо предприятие

Фондът е изготвил своя финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2023 г., въз основа на предположението, че Фондът е действащо предприятие, което предполага продължаване на настоящата стопанска дейност и реализиране на активите и уреждане на пасивите в нормалния ход на неговата дейност. Бъдещите финансови резултати на Фонда зависят от по-широката икономическа среда, в която той осъществява дейността си.

Поради непредсказуемостта в динамиката и развитието на конфликтите между Русия и Украйна, както и този в Газа, обхватът и ефектите върху дейността на Фонда, респективно за неговата бъдеща дейност, активи и пасиви, е сложно и практически невъзможно да бъдат оценени с точност. Към 31 декември 2023 г. Фондът няма експозиция от инвестиции към държави от засегнатите райони. Първоначалната оценка на ръководството е, че не са идентифицирани обстоятелства и фактори, които да поставят под въпрос валидността на принципа-предположение за действащо предприятие.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Оценка на финансовите инструменти, продължение

- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2023	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	686	Метод на нетната балансова стойност на активите (НСА)	НСА не е пазарна оценка на активите	Не се наблюдава чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	18 287	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 1 883 хил.лв. (0.09% от нетните активи на фонда). Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 1 073 хил.лв..
Корпоративни облигации	224	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 736 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор с 1% ще доведе до намаление (увеличение) на стойността с 4 хил.лв.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни, продължение

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2022	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	638	Метод на нетната балансова стойност на активите (НСА)	НСА не е пазарна оценка на активите	Не се наблюдава чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Акции	5 779	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 1 883 хил.лв. (0.09% от нетните активи на фонда). Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 1 073 хил.лв.. Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 736 хил.лв.
Корпоративни облигации	207	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор с 1% ще доведе до намаление (увеличение) на стойността с 4 хил.лв.

Справедливи стойности от Ниво 2

Равнение на справедливите стойности от Ниво 2

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 2 към 31 декември 2023.

В хиляди лева	Капиталови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2023	-	33 476	33 476
Печалби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	-	2 633	2 633
Покупки	-	-	-
Продадени и наджирани	-	(7 580)	(7580)
Изходящи трансфери от Ниво 2	-	-	-
Входящи трансфери към Ниво 2	-	-	-
Салдо на 31 декември 2023	-	28 529	28 529

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 2 към 31 декември 2022.

В хиляди лева	Капиталови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2022	-	40 258	40 258
Загуби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	-	(6 782)	(6 782)
Покупки	-	-	-
Продадени и наджирани	-	-	-
Изходящи трансфери от Ниво 2	-	-	-
Входящи трансфери към Ниво 2	-	-	-
Салдо на 31 декември 2022	-	33 476	33 476

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2023.

<i>В хиляди лева</i>	Капиталови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2023	6 417	207	6 624
Печалби, включени в отчета за промени в нетните активи на разнообразие на осигурените лица	1 291	45	1 336
Покупки	-	-	-
Продадени и падежирани	-	(28)	(28)
Изходящи трансфери от Ниво 3	-	-	-
Входящи трансфери към Ниво 3	11 265	-	11 265
Салдо на 31 декември 2023	18 973	224	19 197

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3 към 31 декември 2022.

<i>В хиляди лева</i>	Капиталови ценни книжа	Дългови ценни книжа	Общо
Салдо на 1 януари 2022	10 051	201	10 252
Печалби/ (Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разнообразие на осигурените лица	(92)	24	(68)
Покупки	-	-	-
Продадени и падежирани	-	(18)	(18)
Изходящи трансфери от Ниво 3	(8 563)	-	(8 563)
Входящи трансфери към Ниво 3	5 021	-	5 021
Салдо на 31 декември 2022	6 417	207	6 624

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на инвестициите и финансовите активи към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г., включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2023

		Балансова стойност			Справедлива стойност				
В хил. лева	Прил.	По справедлива стойност	Заеми и вземания	Други финансови активи	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Инвестиции по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	82 375	-	-	82 375	63 402	-	18 973	82 375
Чуждестранни акции, дялове и права	6	818 895	-	-	818 895	818 895	-	-	818 895
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	523 819	-	-	523 819	495 290	28 529	-	523 819
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	2 540 084	-	-	2 540 084	2 540 084	-	-	2 540 084
Корпоративни облигации	6	4 327	-	-	4 327	4 103	-	224	4 327
Чуждестранни корпоративни облигации	6	78 857	-	-	78 857	78 857	-	-	78 857
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	4 745	-	-	4 745	-	4 745	-	4 745
		4 053 102	-	-	4 053 102	4 000 631	33 274	19 197	4 053 102

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, парични средства и еквиваленти, депозити, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

31 декември 2022

		Балансова стойност			Справедлива стойност				
В хил. лева	Прил.	По справедлива стойност	Заеми и вземания	Други финансови активи	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Инвестиции по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	72 456	-	-	72 456	66 039	-	6 417	72 456
Чуждестранни акции, дялове и права	6	726 158	-	-	726 158	726 158	-	-	726 158
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	259 219	-	-	259 219	225 743	33 476	-	259 219
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	1 742 985	-	-	1 742 985	1 742 985	-	-	1 742 985
Корпоративни облигации	6	5 199	-	-	5 199	4 992	-	207	5 199
Чуждестранни корпоративни облигации	6	48 563	-	-	48 563	48 563	-	-	48 563
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	340	-	-	340	-	340	-	340
		2 854 920			2 854 920	2 814 480	33 816	6 624	2 854 920

Приложения към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева	2023	2022
Парични средства в разплащателни сметки в банки	56 067	411 294
	56 067	411 294

Наличните към 31.12.2023 г. парични средства по текущи сметки на Фонда са в банката попечител (Алианц Банк България), с присъден кредитен рейтинг по Fitch BBB+ (2022г.: Fitch BBB+).

Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, в размер на 172 957 хил. лв. (2022 г.: 150 042 хил. лв.) са били прихванати срещу входящи парични потоци на осигурени лица на база протоколи между фондовете (виж Приложение 11).

6. Инвестиции по справедлива стойност

В хиляди лева	2023	2022
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	523 819	259 219
Корпоративни облигации	4 327	5 199
Акции, дялове и права	82 375	72 456
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2 540 084	1 742 985
Чуждестранни корпоративни облигации	78 857	48 563
Чуждестранни акции, дялове и права	818 895	726 158
	4 048 357	2 854 580

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

Към 31 декември 2023г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват валутни форуърди за продажба на щатски долари. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2023	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2024г.	211 500 000.00
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2024г.	211 500 000.00

Реализираните през 2023 г. печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 4 638 хил. лв. Съответно реализираните загуби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2023 г. са в размер на 4 621 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Фондът има отворени сделки с деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

Приложения към финансовия отчет

6. Инвестиции по справедлива стойност, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност, държани с цел управление на риска, продължение

31 декември 2022	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	23.01.2023г	155 000 000.00
Валутен форуърд	Щатски долар	23.01.2023г	155 000 000.00

Реализираните през 2022 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 51 728 хил. лв. Съответно реализираните печалби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2022 г. са в размер на 51 480 хил. лв.

6.1.1. Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

В хиляди лева	2023	2022
- валутни деривативни финансови инструменти	4 745	340
	4 745	340

7. Вземания

Вземанията на Фонда включват вземания, свързани с инвестиции (просрочени лихвени плащания, вземания за дивиденди и други) и други краткосрочни вземания.

В хиляди лева	2023	2022
Вземанията, свързани с инвестиции, които не са напълно обезценени включват:	205	280
- нетни вземания за главници	139	185
- нетни вземания за лихви	66	95
Вземания за дивиденди	4 919	758
Други вземания, свързани с инвестиции	2 698	19
Други текущи вземания	1	1
	7 823	1 058

Вземанията за дивиденди към 31.12.2023(4 919 хил. лв.) са от Technology Select Sect Spdr, Spdrs&P500 ETF Trust, Consumer Staples Spdr,Energy Select Sector Spdr,Health Care Select Sector, Софарма АД и др.

Други вземания, свързани с инвестиции (2 698 хил.лв.) са от неминала покупка на българска акция на BULMETAL.

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2023г. е начислена обезценка в размер на 354 хил. лв. по изброените емисии. Вземанията са надлежно предявени в рамките на съответните производства по несъстоятелност и приети от синдика.

Приложения към финансовия отчет

7. Вземания, продължение

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емсия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2023

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземае преди обезценка към 31 декември 2023	Начислена обезценка през 2023г.	Общо обезценка към 31 декември 2023	Нетно вземае към 31 декември 2023	% Обезценка
“Фарин” ЕАД	BG2100015069	2 410	195	2 205	205	91.49%
„Еврокредит ” ЕАД	BG2100047062	-	8	-	-	100%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	12 723	-	12 723	-	100%
“Никром“ АД	BG2100044069	90	31	90	-	100%
„Балканстрой Инженеринг Груп“ АД	BG2100009062	1 760	120	1 760	-	100%
		16 983	354	16 778	205	

31 декември 2022

В хиляди лева

Емитент	ISIN	Вземае преди обезценка към 31 декември 2022	Начислена обезценка през 2022г.	Общо обезценка към 31 декември 2022	Нетно вземае към 31 декември 2022	% Обезценка
“Фарин” ЕАД	BG2100015069	2 290	105	2 009	280	87.77%
„Еврокредит ” ЕАД	BG2100047062	274	18	274	-	100%
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	13 181	-	13 181	-	100%
“Никром“ АД	BG2100044069	59	80	59	-	100%
„Балканстрой Инженеринг Груп“ АД	BG2100009062	1 640	97	1 641	-	100%
ACCENTURE PLC - C.L.A	IE00B4BNMY34	-	8	-	-	-
		17 444	308	17 164	280	

8. Задължения

Задълженията на Фонда включват задължения за начислени такси и удържки към Компанията и други краткосрочни задължения.

В хиляди лева	2023	2022
Задължения към ПОК „ДСК – Родина” АД, в т.ч.	4 092	3 359
- за такси от осигурителни вноски	1 482	1 240
- за инвестиционна такса	2 610	2 119
Задължения за превеждане на средства за лица променили осигуряването си от УПФ във фонд на ДОО съгласно чл. 4Б	7 541	5 721
Други краткосрочни задължения	32	31
	11 665	9 111

Приложения към финансовия отчет

9. Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания

В хиляди лева	2023	2022
Такси и удържки		
Удържка от осигурителни вноски	17 913	14 527
Инвестиционна такса	27 751	23 768
	45 664	38 295

10. Резерви

10.1. Резерви за гарантиране на минимална доходност, образувани от Фонда и пенсионноосигурителното дружество

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН. За гарантиране на минималната доходност се създават резерви във Фонда и Компанията.

Когато постигнатата доходност от Универсалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд (*Резерв за гарантиране на минимални вноски, образуван във Фонда*). Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от нетните активи на Фонда.

Задължително за гарантиране на минимална доходност при управление на Фонда, Компанията създава *Резерв за гарантиране на минимална доходност*. Резервът за гарантиране на минимална доходност се заделя към края на всеки месец като процент от нетните активи на Фонда, определен съгласно изискванията на КСО. Резервът за гарантиране на минимална доходност се формира от собствени средства на Компанията като размерът му не може да е по-малък 0.5% и по-голям от 1,5% от стойността на нетните активи на фонда, намалени със стойността на резерва за гарантиране на минимална доходност, формиран в съответния фонд, съгласно изискваната на КСО.

Ако постигнатата доходност на Универсалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. В случай, че се наложи използването на резерв за гарантиране на минималната доходност, Компанията прехвърля средства към съответния фонд и тези средства се разпределят по партидите на осигурените лица.

Постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда за последния 24-месечен период 31.12.2021 – 29.12.2023 г. е отрицателна и възлиза на -3,49% и надхвърля определения минимален размер на минимална доходност съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН. Постигнатата доходност не изисква образуване на резерв за гарантиране на минималната доходност във Фонда.

10.2. Резерв за гарантиране на brutните вноски, образувани от пенсионноосигурителното дружество

За гарантиране сумата на brutния размер на преведените във Фонда вноски, Компанията създава *резерв за гарантиране на brutния размер на вноските (резерв за гарантиране на brutните вноски)*. Изисквания към формирането, изчисляването и поддържането на *резерва за гарантиране на brutния размер на вноските*, допълването на резервите до изискуемия размер и освобождаването на средства от тях се определят в КСО и Наредба на КФН. Резервът се създава през 2021 г. като в него се прехвърлят средствата, освободени от резерва за гарантиране на минимална доходност в резултат на промени в КСО, влизащи в сила през 2021 г.

Резервът се формира от:

1. собствени средства на пенсионноосигурителното дружество;
2. прехвърлените средства по реда на чл. 193а, ал. 4, т. 2 от Кодекса;
3. средствата, преведени по чл. 192б, ал. 6, т. 1 и ал. 8 от Кодекса.

Приложения към финансовия отчет

10. Резерви

10.2. Резерв за гарантиране на brutните вноски, образувани от пенсионноосигурителното дружество, продължение

Резервът за гарантиране на brutния размер на вноските се заделя към края на всеки месец в размер на 0.5% от нетните активи на Универсален пенсионен фонд, изчислена към края на последния работен ден на съответния месец.

11. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/ към други пенсионни фондове

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	402 615	398 692
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(172 957)	(150 042)
Входящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	229 658	248 650
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	231 592	195 158
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(172 957)	(150 042)
Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	58 635	45 116
Нетни парични потоци от други пенсионни фондове	171 023	203 534

12. Нетни приходи от лихви

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7 928	4 568
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	27 987	17 690
Корпоративни облигации	563	429
Чуждестранни корпоративни облигации	1 011	794
Парични средства в разплащателни сметки в банки	534	(952)
Депозити	2 505	131
	40 528	22 660

13. Нетни печалби от оценка на инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Акции, дялове и права	9 973	(1 699)
Чуждестранни акции, дялове и права	133 100	(164 497)
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	30 905	(48 980)
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	102 903	(243 687)
Корпоративни облигации	118	125
Чуждестранни корпоративни облигации	4 487	(10 853)
Деривативни финансови инструменти	4 638	(51 728)
	286 124	(521 319)

Приложения към финансовия отчет

14. Оповестяване на свързани лица

За УПФ „ДСК – Родина“ свързани лица са ПОК „ДСК - Родина“ АД, „Банка ДСК“ ЕАД като неин мажоритарен акционер, ОТП Банк като мажоритарен акционер в капитала на „Банка ДСК“ ЕАД, всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК“ ЕАД и ОТП Банк, както и ключовия ръководен персонал на ПОК ДСК – Родина АД.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина“ АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в приложение 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в приложение 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им. През 2023 г., респ. 2022 г., УПФ „ДСК – Родина“ не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите и удържките, оповестени по-горе.

15. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

16. Събития след датата на отчета

Съгласно взето решение на Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024г., съответно решение на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024 г., са извършени промени в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД, като считано от 01.02.2024 г. Ивелин Сашев Геков е член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ПОК „ДСК-Родина“ АД. Решението за промяна на състава на Управителния съвет и представителството на ПОК „ДСК Родина“ е вписано в Търговския регистър на 12.02.2024 г.

Освен описаното по-горе, няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.